

DSF'DE 'DÜNYANIN DİRDİNE' ÇÖZÜM ARAYIŞLARI

Dünya Sosyal Forumu bu yıl Afrika kıtasında yapıldı. Dünya'nın sorunlarına, en dertli kıtada çözüm arandı. Aynı günlerde yapılan Dünya Ekonomik Forumu'nun aksine "kara Afrika'dan" yokluğına, işsizliğe, savaşa, iklim değışikliğine, borçların silinmemesine ve serbest ticaret anlaşmalarına isyan sesleri yükseldi. Dünya Sosyal Forumu'nda savaş karşıtları, Irak'ın işgaline son verilmesi için strateji geliştirdi. ABD Başkanı George Bush yalnızca Irak'ın işgali ile değıil, iklim değışikliğini önlemeye yönelik girişimlerde bulunmaması nedeniyle de suçlandı. Forumun en önemli gelişmelerinden biri ise dünyanın çeşitli yerlerinden çok sayıda sendikanın katılımıyla Emek Ağı'nın kurulması oldu.

7. Dünya Sosyal Forumu, 20 – 25 Ocak 2007 tarihlerinde Kenya'nın başkenti Nairobi'de yapıldı. Binden fazla toplantıya ve etkinliğe ev sahipliğı yapan



Dünya Sosyal Forumu'na tüm dünyadan 100 binden fazla kişi katıldı. Dünyayı dönüştürmek için yeni alternatiflerin arandığı Dünya Sosyal Forumu'nun gündemine, Afrika kıtasının sorunları damgasını vurdu. Afrika'nın çeşitli ülkelerinden gelen sosyal hareketlerin temsilcilerinin temel gündemini yoksulluk, açlık, AIDS, bölgesel savaşlar, göç, özelleştirme, iklim değışikliği, borçların silinmesi ve serbest ticaret anlaşmaları oluşturdu.

Forumun en ilgi çeken etkinliklerinden biri "Savaş ve Emperyalizm" toplantısı oldu. Samir Amin, Alex Callinicos, Walden Bello ve Türkiye'den Yıldız Önen'in konuşmacı olarak katıldığı etkinliği İngiltere merkezli Direniş Küreselleştirin Platformu düzenledi. Toplantıda konuşan Callinicos, "teröre karşı" savaşın genişletildiğı belirterek, "Afganistan'la başladılar, Irak'ta büyük bir bataklığına battılar, ama durmuyorlar. Şimdi buranın hemen yanında Somali'ye düzenlenen saldırı Washington'dan yönetiliyor. Gerçekten 'Yeni Amerikan Yüzyılı' ile karşı karşıyayız. Amerika her

yere saldırarak kendi hegemonyasını kurmaya çalışıyor. Ancak önünde büyük bir direniş var" diye konuştu.

"DEMOKRASI İÇİN KUZEY'DEN GÜNEY'E DİRENİŞİ"

Samir Amin ise, Bush ve ekibinin önerdiği demokrasinin Irak'ta su yüzüne çıktığı ifade ederek, "Afrika kıtasında hayat her zaman iktidar için mücadeleyle geçti. Sömürgelere karşı mücadele yerini ülkeyi idare eden çetelere karşı mücadeleye bıraktı. Afrika halkı sürekli isyan etti. Her isyan bir şekilde askeri güçlerle bastırıldı. Yerine gelenler eskilerden daha iyi olmadılar. Bizim kitlesel hareketlere, sloganlara ihtiyacımız var. Dünya sosyal hareketlerinin birliğı dünyayı daha yaşanır bir hale dönüştürebilir. Bush ve ekibinin bize önerdiği demokrasiyi Irak'ta gördük. Biz gerçek demokrasiyi Kuzey Yarım Küre'den Güney Yarım Küre'ye direniş örgütleyerek inşa edebiliriz" diye konuştu.



Walden Bello ise Irak savaşının ABD açısından felaket olmasının şaşırtıcı olmadığını ifade ederek, görüşlerini şöyle dile getirdi:

"Amerika kendisine çok güvendi. Ancak şimdi sonuçlarını görüyor. Biz 2003 yılında Porto Alegre'de yaklaşan savaşa karşı büyük bir hareket başlattık. Daha sonraki yıllarda savaş karşıtları her yerde Bush'a karşı çıktı. Bunun sonucunda İspanya, İtalya, Filipinler, Japonya hükümetleri Irak'tan askerlerini çekmek zorunda kaldılar. 2007 yılı da savaş karşıtlarının her yerde savaş ve işgallere karşı mücadele inşa ettikleri bir yıl olmalı".

"GÖREVİMİZ: AMERİKA'YI IRAK'TAN ÇIKARMAK"

Yıldız Önen ise dünyanın ikinci büyük gücü olarak nitelendirdiği savaş karşıtlarının kazanımlarına dikkat çekerek, ABD Başkanı Bush'un senato seçimlerinde kendi ülkesinde büyük bir yenilgi yaşadığını hatırlattı. Önen şöyle konuştu:

"Savaş başladığında Amerikan halkının yüzde 60'ı savaşı desteklerken

şimdi yüzde yirmilerde bir destek var. Avrupa'da özelleştirmelere, Avrupa Birliği'ne karşı gösteriler kazanmaya başladı. Latin Amerika'da önemli gelişmeler oldu. Seçimler alternatif öneren solcuların zaferiyle sonuçlandı. Şimdi önümüzde yeni bir görev var, Amerika'yı Irak'tan çıkarmak ve İran'a saldırmasını engellemek."

Konuşmaların ardından katılımcılar deneyimlerini paylaştı. TMMOB İkinci Başkanı Hüseyin Yeşil toplantının bu bölümünde yaptığı konuşmada, Türkiye'deki güncel gelişmeleri aktardı. Yeşil konuşmasında Hrant Dink'in katledilmesini kınadı.

NAİROBİ'DE DAVOS PROTESTOSU

Dünya Sosyal Forumu'nun katılımcıları, İsviçre'nin Davos kasabasında 24 Ocak günü başlayan Dünya Ekonomik Forumu'nu protesto etti. Avrupa Birliği Dönem Başkanlığı'nı yürüten Almanya Başbakanı Angela Merkel, Davos'taki konuşmasında, AB Dönem Başkanlığı'ndaki programlarının odak noktalarından birini de Afrika'nın oluşturduğunu söyledi. Merkel, Avrupa Birliği'nin Afrika, Pasifik ve Karayip

bölgelerinden 77 ülke ile imzalamaya çalıştığı serbest ticaret anlaşmaları yapılacağını kaydetti.

Dünya Sosyal Forumu katılımcıları, dünya genelinde 30 bin kişinin imzaladığı bir bildiriye sunmak üzere Nairobi'deki Avrupa Birliği merkezine yürüdü. Bildiride, Avrupa Komisyonu'nun yaptığı Ekonomik Ortaklık Anlaşmaları müzakerelerinin birkaç yıllığına ertelenmesi istendi. Bildiride anlaşmaların Afrikalı çiftçileri, Avrupa Birliği'nin yüksek teşvik alan ürünleriyle rekabete zorlayacağı belirtilerek, kaynakları sınırlı olan Afrika kıtasını, daha derin bir tarımsal krize sürükleyeceği kaydedildi.

İKLİM DEĞİŞİYOR, BİZ DURDURABİLİRİZ

Dünya Sosyal Forumu çalışmaları kapsamında 24 Ocak günü İklim Değişikliğine Karşı Uluslararası Kampanya'nın düzenlendiği bir toplantı ve yürüyüş yapıldı. Toplantı çıkışında ise forumun yapılmakta olduğu Moi Spor Kompleksi'nin çevresinde iklim değişikliği karşıtı bir gösteri yürüyüşü gerçekleştirildi. ABD Başkanı George Bush'un resmini içeren "Gezegene karşı işlediği suçlardan dolayı aranıyor" yazılı afişlerle yapılan yürüyüşe büyük bir ilgi gösterildi.

"AFRİKA'NIN SUYU ÖZELEŞTİRİLMESİN"

Dünya Sosyal Forumu kapsamında yapılan toplantılardan en çok ilgi görenlerden biri de "su" konusuyla ilgiliydi. Dünya çapında 65 örgütün katılımıyla yapılan toplantıda, 2009'da İstanbul'da yapılacak Birleşmiş Milletler Su Forumu eleştirildi. Katılımcılar, İstanbul'da yapılacak toplantının suyun özelleştirilmesine ve bir araç olarak metalaştırılmasına aracılık edeceğini kaydedtiler. Toplantıda Afrikalı bir temsilci konuşmasında, "Özelleştirmelere yeter diyoruz. Suyu açgözlüce ceplerini doldurmak için kullananlara oyun bitti diyoruz. Şirket-



lere karşı birleşeceğiz. Bir atasözünde dendiği gibi, güçsüzler birleşmedikçe güçlüler onları dinlemez” diye konuştu. Toplantının sonunda Afrika Su Ağı'nın kuruluşu açıklandı.

DÜNYA SOSYAL FORUMU EMEK AĞI KURULDU

Dünyanın çeşitli yerlerinden çok sayıda sendikanın katılımıyla Emek Ağı'nın kurulması forumun en önemli gelişmelerinden bir oldu. Dünya Sosyal Forumu kapsamında çalışmalar yürütülecek olan Emek Ağı sendikaların ve emek konusuyla ilgilenen demokratik kitle örgütlerinin koordinasyonunu sağlamayı hedefliyor. Emek Ağı'nın tüm dünyada işçilerin haklarına dönük saldırılara karşı çalışmalar yürüteceği kaydedildi.

Dünya Sosyal Forumu kapsamında yapılan Emek Asamblesi'nde İtalya, Hindistan, Fransa ve Brezilya'dan temsilcilerin sunuşlarıyla Emek Ağı'nın kuruluşu ve işleyişi konusunda katılımcılar bilgilendirildi. Emek Asamblesi'nde konuşan Fransa Temsilcisi Annick Coupe, neoliberalizmin saldırılarının arttığı bugünlerde Emek Ağı'nın önemli bir işlev üsteneceğine dikkat çekerek, “Temel haklardan, eylemlerden oluşan talepleri sadece sendikalarla hayata geçiremeyiz. Bugün bu sürecin sadece başlangıcı. Ülkelerimize gittiğimizde bu bilgiyi paylaşacağız ve Emek Ağı'na katılımı arttıracacağız” diye konuştu.

SAVAŞ KARŞITLARI BULUŞMASI

Yaklaşık 150 kişinin katılımıyla yapılan savaş karşıtları toplantısında farklı ülkelerden katılımcılar, deneyimlerini paylaştı. Toplantıda Irak'tan katılan bir konuşmacı, Irak savaşının, tüm bölgeye hatta Dünya'ya zarar verdiğini ifade ederek, “Siz sokaklarda gösteriler yaptıkça mücadeleimiz devam edecek. Son üç yıldır gösterileriniz, sloganlarınız bize umut verdi, dayanma gücü



verdi. Hareket içinde üç önemli adımı atmamız. Birincisi 'savaşa hayır' derken tüm savaşlara karşı çıkmamız. Hiçbir bahaneyi ciddiye almamamız. İkincisi hareketin stratejisini iyi tartışmamız. Hiçbir ülkeye ordu yollamak oradaki sorunları çözmez. Üçüncüsü her zaman hareketli olmamız. Gösterilere ara vermememiz” dedi.

İngiltere'den Guy Taylor ise İngiltere Başbakanı Tony Blair'in oy oranlarının düştüğüne dikkat çekerek, “Gelecek sene bu dönemde Blair hükümette olmayacak. İngiltere'de onu öyle sıkıştırdık ki artık hareket edemeyecek. Bu hareket hepimizin çabalarıyla büyüyecek” dedi.

Toplantıya Türkiye'den katılan Yıldız Önen ise savaş karşıtlarının dünyanın her yerinde zaferler kazandığını ifade ederek, “Biz 2003'te Türkiye'nin savaşa girmesine engel olduk. İspanya, İtalya, Filipinler ve en son Japonya askerlerini geri çekmek zorunda kaldı. Amerika'da Bush'un desteği yüzde 70'lerden 30'lara düştü” dedi. Afganistan, Irak ve Filistin halklarının işgallere karşı direndiğine dikkat çeken Önen, “Ancak Amerika'yı sıkıştırırken NATO ve BM şemsiyesi altında askerler Afganistan ve Lübnan'a gönderiliyor. Bir

yandan Amerika'nın Irak'tan çekilmesi için uğraşırken bir yandan hükümetlerimiz askerleri geri getirmelerini sağlamamız” diye konuştu. Ermeni gazeteci Hrant Dink'in cenazesine Türkiye'de on binlerce insanın katıldığını ve Dink'in “Hepimiz Ermeniyiz” sloganı ile uğurlandığını anlatan Önen, “Bu inşallah halkların kardeşliğinin tüm dünyaya yayılması için bir adım olur” dedi.

TMMOB İkinci Başkanı Hüseyin Yeşil de yaptığı konuşmada, Türkiye Sosyal Forumu bileşenlerinden emek ve meslek örgütlerinin yürütmeyi kararlaştırdığı “20 Şubat – 20 Mart 1000 toplantı 1 milyon kişiye ulaşma” kampanyası hakkında bilgi verdi. Yeşil, 20M20 (20 Mart saat 20'de) rumuzuyla gerçekleştirilecek etkinliklerin son gün çeşitli illerde yapılacak gösterilerle sona ereceğini kaydetti.

Forum, 24 Ocak'ta çıkarılan sosyal hareketler çağrısının yayımlanmasının ardından kapanış etkinlikleriyle sona erdi. Dünya Sosyal Forumu'nda 25 Ocak günü Kariobangi adındaki gecekondu bölgesinden Uhuru Park'a bir maraton düzenlendi. Forumdan yüzlerce katılımcı yoksulluk ve adaletsizliği protesto için koştu.



7. DÜNYA SOSYAL FORUMU'NDAN İZLENİMLER

Hüseyin Yeşil-TMMOB Yönetim Kurulu II. Başkanı
Türkiye Sosyal Forumu Sözcüsü
huseyin.yesil@emo.org.tr

7 Dünya Sosyal Forumu 20-25 Ocak 2007 tarihlerinde Kenya'nın başkenti Nairobi'de yapıldı. Türkiye Sosyal Forum'undan 10 kişi 7. Dünya Sosyal Forumu'na katıldık.

Gidişimiz sıkıntılı başladı. Kimimiz havaalanına giderken, kimimiz valiz hazırlarken Hrant Dink'in katledildiğini duyduk. Dolayısıyla Hrant'a son görevimizi yapmadan sekiz saatlik uçak yolculuğuna başladık. Gerçi bazılarımız (Çiğdem Mater ve Yıldız Önen) Agos Gazetesi'nin önüne gidebilmeyi ve oradan havalimanına gelmeyi başarmışlardı. Nairobi yolculuğumuz, 19 Ocak 2007 tarihinde saat 20.30'da başladı, ertesi gün Kahire'de verdiğimiz bir saatlik mola'nın ardından devam ettik. Kahire'de dolmuş usulü yolcu indirme-bindirme ve yolcular uçağın içindeyken süpürge makinesi ile temizlik işlemlerinden sonra saat 22.30 sularında uçağımız yeniden havalandı ve yaklaşık beş saatlik uçuştan sonra Ekvator'un altına yani Nairobi'ye indik. Pasaport ve vize işlemleri uzun sürmedi. Ayakbastı parası olarak kişi

başına 50 Amerikan Doları ödedik ve Afrika'ya ayak bastık.

Çiğdem'in girişkenliği ve ataklığı sayesinde sorunsuz bir şekilde otellerimize yerleştik. İlk günümüzün büyük bölümü DSF'ye kayıt için kuyruklarda beklemekle geçti diyebiliriz. Bürokrasi her yerde olduğu gibi DSF'de de vardı.

DSF UHURU (Bağımsızlık Parkı) Parkı'ndaki yürüyüş, konuşmalar ve konser ile başladı. Her dakika ve her yerde yanınıza ayakları çıplak, üstü başı perişan büyük-küçük bir Kenyalı yanaşır ve yardım istiyor. Gerçi ülkemizde de buna benzer manzaralar var, ancak burada daha fazlasını görülebiliyorsunuz.

Kenya, nüfusunun kayıtlı olarak yüzde 15'i, kayıtlı olmayanlarla birlikte yüzde 25-30'u AIDS'li, toplumun en üst gelir gurubu ile en alt gelir gurubu arasındaki uçurum çok büyük olduğu bir ülke. Nairobi de suç oranının çok yüksek olduğu bir kent. Bu yüzden akşam saat 7'den sonra sokaklar boş oluyordu. Gündüz dahi bir yerden

bir yere taksi ile gitmemiz tavsiye ediliyordu. Gündüz dahi olsa yalnız dolaşmamamız isteniyordu.

İkinci günü toplantılar başladı. Toplantılar, KASARANI Uluslararası Spor Kompleksi'nde yapıldı. Futbol sahasının tribünleri, bölüm bölüm üstleri çadırlarla örtülerek toplantı mekanları haline getirilmişti. Kapalı spor salonunun tüm mekanları da birer toplantı salonu olmuştu. Ayrıca açık alanlarda çok sayıda dev çadırlarla toplantı mekanları yaratılmıştı.

Bütün toplantılar bu komplekste yapıldı. Forum programı az basıldığı için binlerce katılımcı birinci ve ikinci gün zamanının çoğunu program aramakla geçirdi. Toplantı sayısı o kadar çoktu ki, (programa göre 1000 toplantı) ancak 6 tanesine katılabildim. Ayrıca stadın etrafı, başta Kenya olmak üzere Afrika'daki diğer ülkelerin yerel el yapımı malzemelerinin satıldığı standlarla doldurulmuştu. Yine stadın etrafında Afrikalılar'ın müzik-dans gösterilerinin yanı sıra sürekli büyük, küçük çeşitli gösteriler yapılıyordu.

Katıldığım “Su”, “Emek ve Neoliberalizm” konulu toplantılar en çok ilgi gören toplantılar oldu. Bu konuların Dünya Sosyal Forumu’nun gündemine ilk kez girdiğini vurgulamak gerekir. Bu açıdan da çok önemliydim.

“Su” konulu seminerde 2009 yılında “Dünya Su Kongresi”ne alternatif bir “Su Forumu”nun örgütlenmesi konuşuldu. Bu Alternatif Su Forumu’nun İstanbul’da yapılacak olması bizim açımızdan çok önemlidir. Bunun için bu forumun hazırlık toplantılarına başta TMMOB olmak üzere ilgili kurumların katılımını sağlamak gerekiyor. Kurulan “Emek ve Neoliberalizm Ağı”na da başta KESK ve DİSK olmak üzere emek örgütlerinin katılımı sağlanmalı.

Forum, son gün yapılan bir yürüyüş ve UHURU Parkı’nda gerçekleştirilen bir konserle son buldu.

Dünya Sosyal Forumu’nun, sosyal hareketlerin örgütlülüğünün zayıf olduğu Afrika’da yapılmış olması önemlidir. Ancak, çok sayıda toplantının olması, hem mekan açısından, hem de çeviri (yok denecek kadar az sayıda toplantıda çeviri yapıldı) açısından sıkıntılar yarattı. Bazen iki toplantı aynı mekanda yan yana yapılıyordu. Dolayısıyla konuşmalar birbirine karışıyordu.

Kenya’da yapılan Dünya Sosyal Forumu’nun örgütlenmesindeki üç önemli yanıışığa işaret edebiliriz. Birincisi, sponsor olarak Kenya’nın Cep Telefonu İşletmecisinin (CELLTEL) seçilmiş olması. İkincisi forumun yapıldığı mekanın etrafında yemek servisi yapan firmaların bir kısmının Kenya Savunma Bakanı ile bağlantılı olması. Üçüncüsü de forum için tespit edilen giriş ücretlerinin özellikle Kenyalılar ve diğer Afrikalılar için yüksek olması idi. Aylık

ortalama 100-150 dolar ile geçirmek zorunda olan bir Kenyalı için foruma girişte ödeyeceği yaklaşık 10 dolar çok büyük bir ücrettir. Bu yüzden ilk gün forumda Kenyalı çok az idi. Çeşitli seminerlerde yapılan eleştiriler ve görüşmeler sonucunda Kenyalılar için ikinci gün kapılar açıldı.

Dünya Sosyal Forumu da dahil olmak üzere bu platformları abartmadan onlara büyük işlevler yüklemekten değerlendirmeliyiz. Ancak bunları yok saymak veya önemsiz olarak değerlendirmek de doğru değildir.

Bu foruma katılmış olmak ve dünyanın dört bir tarafından gelmiş “Başka Bir Dünya” için mücadele eden insanlarla birlikte olmanın çok önemli olduğunu düşünüyorum. Ayrıca bunun Afrika’da yaşanmış olması da ayrı bir deneyimdi.

